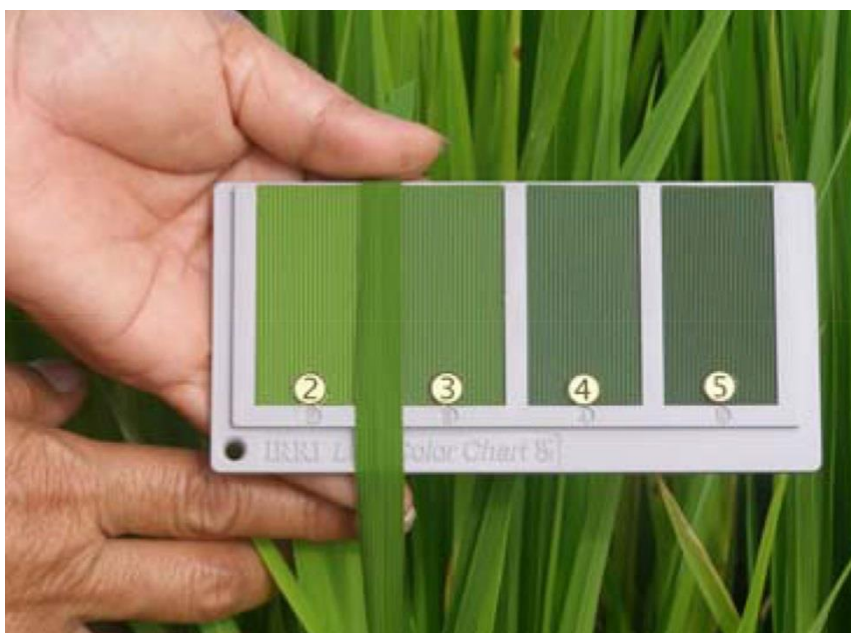


## การจัดการปุ๋ยไนโตรเจนด้วยแผ่นเทียบสีใบข้าว

“แผ่นเทียบสีใบข้าว” คือ อุปกรณ์วัดสีของใบข้าว โดยแผ่นดังกล่าวมีลักษณะเป็นแผ่นพลาสติกคุณภาพพิเศษ ประกอบด้วยแถบสีระดับต่าง ๆ 4-6 แถบ มีร่องเล็ก ๆ เลียนแบบลักษณะของใบข้าว ซึ่งระดับสีบนแผ่นเทียบจะจำลองจากสีของใบข้าว หลังจากการใส่ปุ๋ยเคมี ประกอบด้วยสีเขียวเข้ม จางลงตามลำดับ กระทั่งใบข้าวเป็นสีเหลืองเนื่องจากขาดธาตุอาหารไนโตรเจนอย่างรุนแรง



แผ่นเทียบสีใบข้าว

## คำแนะนำการจัดการปุ๋ยไนโตรเจนด้วยแผ่นเทียบสีใบข้าว

1. ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร 16-20-0 ในอัตรา 30 กก./ไร่ หลังจากหว่านข้าวแล้ว 15-20 วัน (เป็นปุ๋ยครั้งแรก)
2. หลังการใส่ปุ๋ยครั้งแรกแล้ว เมื่อข้าวมีอายุประมาณ 30 วัน วัดความเข้มของสีใบข้าวด้วยแผ่นเทียบสี ใบข้าว โดยเลือกใบข้าวใบบนสุดที่คลี่กางเต็มที่ ซึ่งจะตรงกับใบที่สองหรือสามประมาณ 10 ใบกระจายทั่วแปลงห่างจากคันนาประมาณ 1 เมตร เพื่อใช้เป็นตัวแทนสีใบข้าวทั้งแปลงในช่วงเวลาเช้า

3. วางใบขาวบนแผ่นเทียบสีใบในแนวตั้ง และอย่าให้ใบขาวโดนแสงแดดโดยใช้ตัวบังแสงแดด เนื่องจากแสงแดดอาจมีผลต่อระดับสีใบขาว และอย่าเด็ดใบขาวที่วัดสีออกจากต้น
4. เฉลี่ยระดับความเข้มของสีใบขาวที่วัดได้ ถ้ามีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3 ไม่ต้องใส่ปุ๋ย แต่ถ้าความเข้มของสีใบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3 หรือต่ำกว่า 3 ให้ใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) ในอัตรา 7-10 กก./ไร่ สำหรับข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง และ ในอัตรา
5. ตรวจสอบวัดสีใบขาวทุก ๆ 7-10 วัน โดยใช้วิธีการเดิมถ้าใบขาวมีค่าเฉลี่ยความเข้มของสีใบเท่ากับ 3 หรือต่ำกว่า ใส่ปุ๋ยยูเรียในอัตรา 7- 10 กก./ไร่ ทุกครั้ง กระทั่งข้าวเริ่มกำเนิดช่อดอก ตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มปลูกถึงข้าวตั้งท้องจะใส่ปุ๋ยประมาณ 2-3 ครั้ง รวมปริมาณไนโตรเจนที่ใส่ทั้งหมดระหว่าง 8-11 กก.N/ไร่ จะทำให้เกษตรกรสามารถใส่ปุ๋ยเคมีได้ตรงกับความต้องการของข้าวมากที่สุดสอดคล้องกับความอุดมสมบูรณ์ของดินแต่ละที่แต่ละแปลงแต่ละฤดูกาล ทำให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งเท่ากับเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรต่อไป

หมายเหตุ คำแนะนำนี้อาจนำไปประยุกต์ใช้ได้กับพันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้น 110 -120 วัน และมีลักษณะสีใบที่มีเฉดสีใกล้เคียงกัน

### สิ่งที่มีผลต่อความเข้มของสีใบ

1. พันธุ์ข้าว เช่น พิชณุโลก 2 มีสีใบเข้มกว่าพันธุ์ปทุมธานี 1 และชัยนาท 1 เล็กน้อย
2. วิธีการปลูก ปลูกด้วยวิธีปักดำสีใบจะเข้มกว่าวิธีหว่านน้ำตามเล็กน้อย
3. จำนวนต้นต่อพื้นที่
4. ฤดูกาล และการเปลี่ยนแปลงสภาพดินฟ้าอากาศแบบฉบับพลัน
5. การขาดน้ำและการระบาดของโรค แมลงและวัชพืช

## แนวทางการใช้แผ่นเทียบสี

1. เพื่อเพิ่มผลผลิต ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ใส่งู๋ยเมื่อค่าสีใบต่ำกว่า 4
2. เพื่อลดต้นทุน ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง ใส่งู๋ยเมื่อค่าสีใบต่ำกว่า 2 หรือ 3 และข้าวไวต่อช่วงแสง ใส่งู๋ยเมื่อค่าสีใบต่ำกว่า 2



การวัดระดับธาตุไนโตรเจนในต้นข้าว โดยใช้แผ่นเทียบสีใบข้าว

ที่มา :: กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์